

CENTRUL EUROPEAN DE STUDII ÎN PROBLEME ETNICE

Calea 13 Septembrie Nr.13, Cam. 5235-6, Sector 5, București, 71102
Tel: (004) 0731 199 066 / E-mail: office.cespe@gmail.com, office@cespe.ro

COMUNICAT DE PRESĂ

În ultimele zile s-au intensificat în presa din România presiunile asupra autorităților privind oportunitatea apărării drepturilor românilor din Ucraina, în speță necesitatea reconsiderării poziției României, în sensul dezangajării statului român în ceea ce privește apărarea drepturilor acestora. Constatăm activarea unei mai vechi marote de tip sovietic-moldovenist, care susține nu doar lipsa de oportunitate a eforturilor diplomației române pentru conservarea drepturilor firești la identitate ale românilor din țara vecină, dar, mai grav, diferența dintre „moldovean” și „român”.

Această atitudine este de natură să depășească cadrul comunității istorice românești din Ucraina și să propage un efect autodestructiv în statul român, anume susținerea diferențierilor dintre caracterul de „român” și diferitele denominări regionale, precum „ardelean”, „oltean”, „dobrogean” etc. Dacă aceste teze ar fi reale, ar rezulta, cu alte cuvinte, că „oltean” e altceva decât „român”.

Discuția despre limba și identitatea moldovenească în Ucraina în contextul adoptării de parlamentul de la Kiev a unei noi legi a minorităților naționale este de natură să creeze confuzie cu privire la adevăratele probleme privind standardele de protecție ale drepturilor și libertăților cetățenești pentru comunitatea românească din statul vecin.

Limba și identitatea moldovenească așa cum au fost promovate în fosta Uniune Sovietică în antiteză cu limba și identitatea română au constituit în realitate mecanisme de asimilare etnică dezvoltate începând cu anul 1924, al cărui obiectiv a fost epurarea etnică a românilor din teritoriile anexate în urma Pactului încheiat între Hitler și Stalin la 23 august 1939. Crearea Republicii Autonome Sovietice Socialiste Moldovenești în 1924 a avut ca obiectiv declarat în actul său constitutiv anexarea Basarabiei și sovietizarea României, iar crearea artificială a unei limbi moldovenești diferită de limba română a fost unul din mecanismele destinate să sprijine anexarea Basarabiei.

Nenumărate studii și volume istorico-lingvistice din ultimul secol, ale unor autori a căror probitate academică nu poate fi pusă la îndoială, au dezvăluit adevărata natură a acestui mecanism de epurare etnică a românilor din teritoriile anexate de Uniunea Sovietică. Însă

CENTRUL EUROPEAN DE STUDII ÎN PROBLEME ETNICE

Calea 13 Septembrie Nr.13, Cam. 5235-6, Sector 5, București, 71102
Tel: (004) 0731 199 066 / E-mail: office.cespe@gmail.com, office@cespe.ro

dincolo de natura istorică și academică a acestei discuții, în ziua de azi este evidentă realitatea limitării dreptului la folosire a limbii materne pentru românii din Ucraina. Legislația și măsurile administrative din statul vecin au provocat o scădere constantă a numărului de ore de predare în limba maternă în școlile publice și la excluderea limbii materne din spațiul public (mass-media, administrație, religie etc.)

Protejarea și promovarea drepturilor comunităților românești din afara granițelor țării este o obligație constituțională a guvernului României, inclusiv ameliorarea efectelor provocate de politicile de epurare etnică practicate de Uniunea Sovietică prin impunerea limbii și identității moldovenești. Renunțarea la tezele de natură stalinistă cu privire la artificiala limbă moldovenească ar fi fost un gest de reparație istorică, de care din păcate nu au avut ocazia să se bucure românii din Ucraina. Însă chiar și în lipsa unei astfel de reparații istorice, este de dorit ca Ucraina să adopte norme legislative conforme cu standardele europene în vigoare care să asigure comunității românești libera folosire a limbii materne.

În condițiile în care UE probabil va evalua progresele Ucrainei în îndeplinirea criteriilor pentru începerea negocierilor de aderare, apreciem că această țară trebuie susținută să se alinieze cerințelor UE în domeniu minorităților, nu descurajată, prin gonflarea unor teze stalinist-putiniste. Centrul European pentru Studii în Probleme Etnice consideră că interesul statului român trebuie să se suprapună cu interesele identitare ale comunității românești, și apreciază eforturile Ministerului de Externe în sensul determinării autorităților ucrainene să *înceteze să mai opereze cu falsul istoric și politic al diferenței dintre „român” și „moldovean”*.